

Sbírka souvztažností 2020

**ke směrné účtové osnově pro místně řízené
příspěvkové organizace**

Ing. Jana Mašková

© Ing. Jana Mašková

Lektorka účetnictví pro vybrané účetní jednotky

Autorka publikací pro vybrané účetní jednotky

Obsah

Předmluva	6
Seznam zkratk	8
České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky	9
Směrná účtová osnova	10
Účetní souvztažnosti tř. 0 - 9	18
Účetní souvztažnosti tř. 0	18
Účetní souvztažnosti tř. 1	48
Účetní souvztažnosti tř. 2	59
Účetní souvztažnosti tř. 3	67
Účetní souvztažnosti tř. 4	90
Účetní souvztažnosti tř. 5	119
Účetní souvztažnosti tř. 6	134
Účetní souvztažnosti tř. 7 - 8	140
Účetní souvztažnosti tř. 9	141
Některé související účetní příklady	148
Pořízení a vyřazení majetku	148
Pořízení dlouhodobého majetku	149
Nalezený majetek	152
Účtování úroků z úvěrů na pořízení majetku	152
Vyřazení stavby likvidací	153
Vyřazení samostatné movité věci škodou a mankem	153
Vyřazení samostatné movité věci darem nevybrané účetní jednotce	153
Bezúplatné převody mezi VÚJ	153
Odhad nedokončeného dlouhodobého majetku za účelem zařazení dlouhodobého majetku do užívání	154
Zařazení pozemku pořízeného z investičního transferu	154
Zařazení kulturního předmětu pořízeného z investičního transferu	155
Prodej majetku reálnou hodnotou - stavba	155
Prodej stavby - kladný rozdíl z přecenění	156
Prodej vozidla - záporný rozdíl z přecenění	156
Prodej majetku reálnou hodnotou - pozemek	156
Prodej pozemku - kladný rozdíl z přecenění	157
Prodej pozemku - záporný rozdíl z přecenění	157
Prodej majetku reálnou hodnotou - kulturní předmět	158
Prodej kulturního předmětu - kladný rozdíl z přecenění	158
Prodej kulturního předmětu - záporný rozdíl z přecenění	158
Směna pozemků	159
Vyřazení samostatné movité věci prodejem	160

Vyřazení ochranné známky prodejem.....	161
Vyřazení pozemku prodejem	161
Vyřazení kulturního předmětu prodejem	161
Majetek pořízený vlastní činností	161
Technické zhodnocení	162
Účtování zvířat.....	162
Zmařená investice	164
Kursově rozdíly	164
Zálohy	165
Zařazení majetku dohadnou položkou.....	168
Zaúčtování daně z příjmů	168
Příspěvek od zřizovatele.....	168
Transfery.....	169
Účtování účetní rezervy.....	173
Účtování a zrušení opravné položky	174
Účtování opravné položky a vyřazení opravné položky.....	174
Zásoby.....	174
Účtování učebnic	174
Převod peněz.....	176
Fond odměn - 411	176
Fond kulturních a sociálních potřeb - 412.....	177
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření - 413.....	181
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření - 414.....	182
Fond investic - 416.....	183
Účtování darů	189
Časové rozlišení a dohadné položky.....	191
Předpis platů.....	193
Odvod platů	194
Rezervní fond.....	194
Srážka exekuce zaměstnanci	195
Příspěvek rodičů na stravné hrazené účetní jednotkou v plné výši.....	196
Nákup vozidla protiúctem	196
Stanovisko k některým ustanovením inventarizační vyhlášky č. 270/2010 Sb.....	197
Rejstřík ke směrné účtové osnově.....	201

Předmluva

Vážené kolegyně a vážení kolegové,

dovoluji si Vám nabídnout odbornou publikaci účetních souvztažností ke směrné účetní osnově pro místně řízené příspěvkové organizace s účinností od 1. 1. 2020.

Publikace je určena účetním, vedoucím ekonomických odborů, účetním metodikům a dalším pracovníkům, kteří jsou odpovědní za zpracování a kontrolu účetnictví a kteří při výkonu své funkce pracují s účetními výkazy.

Sbírka souvztažností vychází z novelizované vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění vyhlášky č. 397/2017 Sb. (dále jen vyhláška).

Účelem sbírky souvztažností bylo zaznamenat co nejširší výčet účetních případů účtovaných na příslušných syntetických účtech směrné účtové osnovy pro vybrané účetní jednotky (příloha č. 7 k vyhlášce). Účetní případy, které jsou obsaženy ve sbírce, byly čerpány na základě zkušeností z praxe, z diskusí v seminářích a ze zodpovězených dotazů.

Sbírka souvztažností vychází z platné právní legislativy. Použití účetních souvztažností, které jsou označeny body Českých účetních standardů, zaručuje jednotce jistotu ve správnosti účtování. V ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen „zákon“), je stanoveno, že vybrané účetní jednotky postupují podle standardů vždy.

Uvedené účetní souvztažnosti, které nejsou označeny bodem příslušného standardu, nemohou obsáhnout veškeré možné způsoby účtování účetních případů. Způsoby účtování jsou dovozeny z vyhlášky a zákona. V těchto případech není způsob účtování zcela vymezen a je možné případný účetní případ účtovat více způsoby.

Zvolená forma účetní publikace předpokládá pokročilou znalost účetnictví, nicméně jsou na konci sbírky v kapitole s názvem „Některé souvislé účetní případy“ uvedeny podrobně postupy účtování některých účetních případů.

Po technické stránce jsou účetní souvztažnosti upraveny takto:

- a) v prvním sloupci je uveden vždy název a číselné označení syntetického účtu, dále text - předmět účetního případu,
- b) ve druhém sloupci je uvedena strana účetní souvztažnosti MÁ DÁTI,
- c) ve třetím sloupci je uvedena strana DAL dané účetní souvztažnosti,
- d) ve čtvrtém sloupci je uveden bod příslušného standardu, v kterém je daná účetní souvztažnost řešena, v takto označených účetních souvztažnostech máte právní jistotu ve správnosti účtování,

- e) ve čtvrtém sloupci, ve kterém účetní souvztažnosti nejsou označeny body příslušného standardu, je způsob účtování dovozen z vyhlášky a zákona, v těchto účetních případech není způsob účtování vymezen a je možné případný účetní případ účtovat více způsoby,
- f) u některých účetních souvztažností je ve čtvrtém sloupci v příkladech uvedena částka v Kč.

Během procesu přípravy publikace byla věnována velká pozornost kontrole správnosti účtování. Přesto nelze vyloučit, že se Vám podaří zaznamenat chybu. Budu velmi ráda, budete-li mě informovat o případné chybě na e-mailové adrese.

Pevně věřím, že Vám kniha bude dobrým pomocníkem při nastavování účetních operací a řešení účetních případů.

Přeji úspěšné účtování

Jana Mašková

Účetní souvztažnosti tř. 0 - 9

Účetní souvztažnosti tř. 0

Text	MD	D	ČÚS	Pozn.
Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek				
Účtová skupina 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek				
012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje				
Typ účtu: aktivní				
Druh účtu: rozvahový				
Zařazení nehmotných výsledků výzkumu a vývoje do užívání	012	041	5.1.3. /710	
Zjištění existence (v účetnictví dosud nezachyceného) dlouhodobého majetku, kde došlo ke změně vlastnického práva, o kterém jednotka dosud neúčtovala	012	401	3. 5., 5.1.4. /710	
Zjištění existence dlouhodobého majetku, viz jednotlivá oprava předcházejících období, jejíž výše dosahuje alespoň 0,3 % hodnoty aktiv netto za minulé účetní období nebo částky 260 000 Kč (nedošlo ke změně vlastnického práva)	012	408	3.5. /710	
Bezúplatné pořízení nehmotných výsledků výzkumu a vývoje ve výši pořizovací ceny (VÚJ - § 25/6 zákona - reprodukční pořizovací cena se nepoužije, VÚJ navazuje na výši ocenění v účetnictví VÚJ, která o tomto majetku naposledy účtovala)	012	401	4.1.1. /709	
Bezúplatné pořízení opravek nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (VÚJ - § 25/6 zákona - reprodukční pořizovací cena se nepoužije, VÚJ navazuje na výši ocenění v účetnictví VÚJ, která o tomto majetku naposledy účtovala)	401	072	4.1.3. /709	
Bezúplatné pořízení nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (VÚJ - § 25/6 zákona - reprodukční pořizovací cena se nepoužije, VÚJ navazuje na výši ocenění v účetnictví VÚJ, která o tomto majetku naposledy účtovala) - složený zápis	012	401 072	4.1.1., 4.1.3. /709	pro výkaz PAP
Bezúplatné pozbytí nehmotných výsledků výzkumu a vývoje ve výši pořizovací ceny (VÚJ - § 25/6 zákona - reprodukční pořizovací cena se nepoužije, VÚJ navazuje na výši ocenění v účetnictví VÚJ, která o tomto majetku naposledy účtovala)	401	012	4.1.2. /709	
Bezúplatné pozbytí opravek nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (VÚJ - § 25/6 zákona - reprodukční pořizovací cena se nepoužije, VÚJ navazuje na výši ocenění v účetnictví VÚJ, která o tomto majetku naposledy účtovala)	072	401	4.1.4. /709	
Bezúplatné pozbytí nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (VÚJ - § 25/6 zákona - reprodukční pořizovací cena se nepoužije, VÚJ navazuje na výši ocenění v účetnictví VÚJ, která o tomto majetku naposledy účtovala) - složený zápis	401 072	012	4.1.2., 4.1.4. /709	pro výkaz PAP
Aktivace nehmotných výsledků výzkumu a vývoje ve výši vlastních nákladů (§ 25/5/d zákona)	041	506	5.1.2. /710	
Pořízení nedokončeného dlouhodobého nehmotného majetku (související pořizovací náklady)	041	3 45 261	5.1.1. /710	

Některé souviselé účetní příklady

Pořízení a vyřazení majetku

Text	MD	D	ČÚS
Pořízení a vyřazení drobného dlouhodobého nehmotného majetku - faktura přijatá (7 000 Kč - 60 000 Kč) § 11/6/a/410/2009 Sb.: Účetní jednotka může rozhodnout vnitřním předpisem o snížení dolní hranice			
Pořízení drobného dlouhodobého nehmotného majetku - předpis závazku - faktura přijatá	558	321	5.3.1. /710
Zařazení drobného dlouhodobého nehmotného majetku	018	078	5.3.1. /710
Úhrada závazku	321	241	
Vyřazení drobného dlouhodobého nehmotného majetku	078	018	
Pořízení a vyřazení drobného dlouhodobého nehmotného majetku - pokladna (7 000 Kč - 60 000 Kč) § 11/6/a/410/2009 Sb.: Účetní jednotka může rozhodnout vnitřním předpisem o snížení dolní hranice			
Pořízení drobného dlouhodobého nehmotného majetku - pokladna	558	261	5.3.1. /710
Zařazení drobného dlouhodobého nehmotného majetku	018	078	5.3.1. /710
Vyřazení drobného dlouhodobého nehmotného majetku	078	018	

Text	MD	D	ČÚS
Pořízení a vyřazení drobného dlouhodobého hmotného majetku - faktura přijatá (3 000 Kč - 40 000 Kč) § 14/6/410/2009 Sb.: Účetní jednotka může rozhodnout vnitřním předpisem o snížení dolní hranice			
Pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku - předpis závazku - faktura přijatá	558	321	6.3.1. /710
Zařazení drobného dlouhodobého hmotného majetku	028	088	6.3.1. /710
Úhrada závazku	321	241	
Vyřazení drobného dlouhodobého hmotného majetku	088	028	
Pořízení a vyřazení drobného dlouhodobého hmotného majetku - pokladna (3 000 Kč - 40 000 Kč) § 14/6/410/2009 Sb.: Účetní jednotka může rozhodnout vnitřním předpisem o snížení dolní hranice			
Pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku - pokladna	558	261	6.3.1. /710
Zařazení drobného dlouhodobého hmotného majetku	028	088	6.3.1. /710
Vyřazení drobného dlouhodobého hmotného majetku	088	028	

Text	MD	D	ČÚS
Pořízení a vyřazení jiného drobného hmotného majetku (evidenčního - hranice pod 3 000 Kč) § 14/6/410/2009 Sb.: Účetní jednotka může rozhodnout vnitřním předpisem o snížení dolní hranice			
Pořízení evidenčního hmotného majetku - předpis závazku - faktura přijatá	501 549	321	3.7. /710
Úhrada závazku	321	241	
Pořízení evidenčního hmotného majetku pokladnou	501 549	261	